Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Трагедія з малайзійським «Боїнгом» стала черговим підтвердженням того, що до Путіна слід ставитися як до злочинця. Бо він ним і є.

Журнал «Foreign Policy», США

31 (499)
31 липня
2014 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

КАТАРСИС, або ОЧИЩЕННЯ

Ще давні греки стверджували, що для розвитку і поступу організм тілесно й душевно повинен очищатися, що і називали вони катарсисом. Очищатися й оновлюватися повинно і суспільство. За що і піднявся Майдан гідності.

На жаль, із постанням Незалежності України отого людського й суспільного катарсису не відбулося. Практично і фактично у владних кабінетах залишились ті самі чиновники, хіба що змінивши червоний прапор на синьо-жовтий, а серпасто-молоткастий герб на тризуб. Але духовно й душевно вони так і залишились в СССР. Згадаймо тільки загальну ностальгію за стабільними цінами на хліб, ковбасу, якої не було, за надійністю завтрашнього дня...

Але якщо на заході й у центрі хоч тішилися новою державною символікою, повільно і важко назагал прощаючись з минулим, то на нині воєнному сході України не було всі роки Незалежності. Ані в духовній сфері, ані в політиці, ані в економіці. Навпаки, розпалювалась ненависть до всього українського, до правдивої української історії, до її героїв, праведників, мучеників. Пік антиукраїнства припав на час Майдану, коли бізнес-господарі сходу й півдня, що отаборились і в Києві, почали закидати в столицю десанти антимайдану. Антиукраїнську істерію широко підхопили ЗМІ, як російські, так і місцеві. Згадую, з яким здивуванням тамтешні журналісти, які приїхали в Івано-Франківськ у час розмайдання, відкривали для себе правду про те, що тут живуть ніякі не фашисти, а прості люди, які лише хочуть української України. І нікому вони не бажають лиха і не загрожують. І це були журналісти! А що вже говорити про пересічних східняків.

Та зерна ненависті до всього українського засіяні й виплекані тамтешньою владою, бізнес-елітою, а ще – аґресивною інформаційною пропаґандою сусідньої держави, проросли, і цим скористалася Росія, розпочавши відкриту війну при підтримці сепаратистів.

Видається, що це час катарсису. Всесуспільного й особистісного. Трагічного болісного, жорстокого, кривавого очищення від ілюзій і міфів братерства, спільної долі, історії.

Гинуть найкращі сини України, аби Україна таки відбулась як незалежна європейська держава. Постає вона справді в тяжких муках. Але, напевно, іншої дороги до Свободи немає.

Богдан ВІВЧАР

ПОЛІТИКА

ЧОГО ЧЕКАТИ ВІД ПЕРЕВИБОРІВ

Розпад правлячої парламентської коаліції та заява прем'єр-міністра Арсенія Яценюка про відставку – ці події неможливо назвати «подіями минулого тижня». Це кроки, які поруч із неоголошеною війною на сході України та порожнім бюджетом визначатимуть політичний процес в Україні принаймні до кінця року.

Про які фактичні зміни у розстановці політичних сил вони свідчать?

ГРА «БІЛИМИ»

Перш за все, про той факт, що «гру» веде Петро Порошенко. Ті два місяці, упродовж яких в інформаційному просторі кочує дата позачергових виборів – 26 жовтня, були витрачені на розрахунки та переговори, наслідком чого стала згода йти на перевибори вже цієї осені й оголосити про це, як заплановано, саме за місяць до Дня Незалежності, коли заява про розпуск парламенту матиме символічне значення.

У питанні перевиборів парламенту президентському оточенню у партнерстві з УДАРом вдалося схилити на свій бік партію «Свобода», одну з тих частин розшарованої фракції «Батьківщина», що ще до президентських виборів відкрито переорієнтувалася на Петра Порошенка, півтора десятка позафракційних депутатів і дві групи, які утворилися на уламках спадщини команди Януковича, «Економічний розвиток» Кінаха й «Суверенна європейська Україна» Єремеєва–Литвина.

Паростки стрімкого «усвідомлення» депутатами гострої потреби у перевиборах виросли на ґрунті домовленостей про майбутню участь у системі політичного впливу, яку вибудовує команда Порошенка і в якій має знайтися місце всім, хто визнає її право зараз лідирувати.

У ціну цієї згоди входить, крім усього іншого, змішана виборча система. Політики проіґнорували очікування й вимоги суспільства демократизувати виборчу модель, сподіваючись перемогти в одномандатних округах, що несуть корупційні можливості. Можна не сумніватися, що багато хто з учасників коаліції знову обдарує виборців своїх округів за рахунок державного бюджету з тією лише різницею, що одні вже зараз, а інші – через відшкодування своїх витрат на кампанію. До того ж, одномандатні округи дозволять вберегтися у парламенті найбільш лояльним до теперішньої влади представникам Партії реґіонів, доля яких у разі пропорційної системи була б інакшою.

(Чит. 2 стор.)

ЗВЕРНЕННЯ

ДО ПРАЦІ Й СПІВПРАЦІ!

Шановні керівники районних, міських об'єднань «Просвіти» ім. Т. Шевченка!
Шановні просвітяни!

На Донбасі йде війна. Серед багатьох причин це лихо сталося ще й тому, що за весь час Незалежності тут було зроблено дуже мало для виховання українського патріотизму. Це дало свій неґативний результат: «Мне все равно что Украина, что Росия»... Мусимо в найкращому випадку надолужувати згаяний час і почати інтенсивну культурно-просвітницьку роботу в звільнених містах і селищах Донецької та Луганської областей. З цього питання відбулося засідання Центрального Правління ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка і було ухвалене відповідне рішення. Підтримуючи його, пропонуємо в серпні провести засідання Правління, активу, на якому розглянути питання щодо співпраці зі східними реґіонами, в тому числі:

щодо забезпечення бібліотек звільнених міст Донбасу українською літературою. З цією метою звернутись до видавництв, книголюбів, активістів про підтримку акції. Зібрану літературу передати в бібліотеку НД «Просвіта» для відправлення в Донбас;

опрацювати питання щодо формування груп із активістів «Просвіти», представників творчої інтеліґенції для поїздок у звільнені міста і села Донецької та Луганської областей для проведення просвітницької роботи спільно з відділами культури та освіти.

Просимо вас розглянути ці та інші можливі форми так необхідної роботи на Донбасі.

Про результати роботи інформуйте.

З повагою голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ

ВРАЖЕННЯ

КАРАВАН В ЗОНУ АТО

З Європейської площі Києва 16 липня на схід України відправився перший караван забезпечення добровольців у зоні АТО, в якому я взяв участь. Караван доставив добровольчим батальйонам «Айдар», «Київщина», «Чернігів» продукти, воду, а також поповнив військові підрозділи добровольцями і забрав з добровольчих батальйонів декількох бійців на відпочинок.

Під час поїздки каравану, я познайомився з вірменином – Русланом Сергіяном, який для відстоювання цілісності України повертався до батальйону «Айдар» після тижневого відпочинку зі своїми трьома дітьми і дружиною. Українське громадянство Руслан ніяк не може отримати, хоч проживає в Україні з дитинства, з 1993 року.

У місті Щастя, місці дислокації батальйону «Айдар», командир Сергій Мельничук повідомив, що зарахування добровольців до батальйону «Айдар» припиняється через відсутність нормативно-правової бази. Залишитись можуть лише ті, хто раніше був зарахований до «Айдару» і знову повернувся захищати цілісність України, а решта добровольців поїдуть назад. Мотиви такого рішення в тому, що укладати контракти про проходження військової служби командиру батальйону не дозволено, а без укладання контракту виникають питання щодо оплати і соціальних ґарантій бійцям у випадку поранення або, не дай Боже, загибелі. Хоч батальйон недоукомплектований – зазначив комбат «Айдару».

Врешті-решт декілька добровольців залишились на правах волонтерів без будь-якої оплати і соціальних ґарантій.

Однією із проблем, на яку звернув увагу комбат «Айдару», непоодинокі випадки вживання бійцями алкоголю, що призводить до дезорганізації військового підрозділу і створює небезпеку.

У місті Кремінній, місці дислокації батальйону «Київщина», один із бійців цього батальйону – Дмитро у розмові зі мною сказав, що процентів сімдесят бійців не витримують психологічного навантаження і вживають алкоголь, а вплинути на них немає можливості. Бо що зробиш з озброєним бійцем? Трохи краща ситуація зі зловживанням алкоголем у добровольчих батальйонах, там співвідношення приблизно 50 на 50. Бо там бійці прийшли добровільно захищати Україну, вони знають, для чого сюди прийшли, їх ніхто не змушував іти на війну. Особливо добре себе зарекомендували бійці з військово-патріотичних організацій «УНА-УНСО», «Тризуб», «Патріот» тощо, – вважає доброволець «Київщини» Дмитро.

В батальйоні «Айдар» я зустрів свого хорошого знайомого Ігоря Мазура (Тополя). У своєму інтерв'ю, на моє запитання про просвітницьку патріотичну роботу в військових підрозділах, Ігор висловив своє незадоволення політруківською структурою в українській армії і зазначив, що в цій ситуації на сході України морально-патріотичний стан української армії тримається на добровольцях з військово-патріотичних організацій, бо в українській армії політруківська структура працювала переважно на знищення патріотичного духу. Зараз у зоні АТО добровольцям із військово-патріотичних організацій досить складно проводити ефективну просвітницьку патріотичну роботу через постійну ротацію бійців. Тому таку роботу з добровольцями та мобілізованими до армії треба проводити до того, як їх відправляти в зону АТО.

Це добре, що ти привіз патріотичні книжки від Левка Лук'яненка і «Просвіти», – зауважив Ігор – але ці книжки для бійців, які прагнуть інтелектуального розвитку, таких не більше 30 відсотків, а решта у свій вільний час, якого не дуже багато, краще подивляться телевізор чи ролики в Інтернеті, ніж будуть книжки читати. Тому треба виробляти більше патріотичних роликів і телепередач. А патріотичні книжки – це для інструкторів просвітницької роботи і тих, хто бажає глибше пізнати особливості становлення і розвитку української нації.

Військове супроводження каравану забезпечували інструктори ТСО (раніше був ДТСААФ), завдяки професійності яких караван без особливих ускладнень виконав свою функцію і повернувся до Києва.

Сергій МЕЛЬНИЧУК

ДУХОВНЕ

ПАТРІАРША ПРОЩА

2–3 серпня в с. Крилос (Давній Галич) відбудеться ІІІ Всеукраїнська патріарша проща «За мир в Україні» до Галицької чудотворної ікони Матері Божої, покровительки Галицького краю, яку очолить Глава УГКЦ Блаженніший Святослав (Шевчук).

Традиційно піший хід паломників до Крилоса запланований з Івано-Франківська, Калуша і Бурштина. У програмі прощі – театралізована хресна дорога, похід зі свічками до Княжої криниці, урочисте винесення для почитання чудотворної ікони Матері Божої, молитви на оздоровлення, нічні чування та відвідання Національного музею історії Давнього Галича (Митрополичих палат).

Унікальною історичної подією на землі галицьких митрополитів (Галич–Крилос) стане звершення 3 серпня о 10.00 в часі урочистої Архієрейської Літургії хіротонії єпископа-помічника Івано-Франківської архієпархії о. Йосафата Мощича, яку очолить Глава УГКЦ Блаженніший Святослав.

«Зважаючи на суспільно-політичну ситуацію в Україні, закликаю всіх вірних Церкви та людей доброї волі до безперервної молитви за кращу долю для нашого народу. Прошу всіх молитися, щоб Господь подав свою мудрість нашому суспільству загалом і кожному громадянину зокрема. Молімося, щоб Він не допустив до кайданів зла, але своїм миром і мудрістю звільнив наш народ від усього того, що його поневолює, а відтак простелив йому шлях у майбутнє», – закликає Блаженніший Святослав, Глава УГКЦ.

На всі події запрошені єпископи, духовенство УГКЦ з України та поселень, а також усі вірні.

Адреса відпустового місця Галицької чудотворної ікони Матері Божої: вул. Млинарська, 1, с. Крилос Галицького району.

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

І генерали втікають

Шведське ТБ у вечірньому прайм-таймі показало сюжет, який порвав усю Скандинавію.

Шведський телеоператор знімає міст, підірваний десь за Лисичанськом. У цей момент під'їжджають три автобуси і п'ять машин, завантажених якимись баулами, мішками і т. ін. Зупиняються і з автобуса виходить ЩОСЬ: царські генеральські погони з орлами, дві перев'язі аксельбантів та іконостас орденів. На боці шашка і планшетка, на грудях – бінокль. Кашкет як авіаносець з орлами. Репортер підбігає до нього й питає: «А ви хто?»

Відповідь: «Всевелікоє Войско Донскоє!»

Репортер: «А чого ж ви біжите?»

І тут звучить історична відповідь «ХОХЛИ ЙДУТЬ! Мать их...»

Україна: друге і третє місця

В Юрмалі завершився Міжнародний конкурс молодих виконавців «Нова хвиля-2014». Попри скандали й упередження суддів, більшість з яких були росіяни, за підсумками трьох конкурсних днів місця розподілилися так: 1-ше місце: Нуца Бузаладзе (Грузія) – 228 балів; 2-ге місце: Вікторія Петрик (Україна) – 226 балів; 3-тє місце: В'ячеслав Рибиков (Україна) – 224 бали.

Формується спецбатальйон

Представники обласної спілки ветеранів ОВС завітали в батальйон, який знаходиться у центрі «Лисець», аби поділитися зокрема й бойовим досвідом, адже деякі з них перебували в зоні бойових дій в Афґаністані. Старші колеґи прибули не з порожніми руками, новопризначенцям батальйону вони подарували головні убори – балаклави.

За словами начальника УМВС України в Івано-Франківській області Миколи Семенишина це неоціненний вклад ветеранів у долю молодих міліціонерів. Адже працівників батальйону «Івано-Франківськ» готують як до повсякденної, так і до військової служби в ОВС. А практичні поради досвідчених наставників, особливо щодо несення служби в зоні бойових дій, не зрівняються зі звичайним вивченням теорії.

До речі, це не перше спілкування з новобранцями. Нещодавно ветеран ОВС, до речі – учасник бойових дій в Афґаністані, Володимир Коваленко разом із творчою елітою краю організували для батальйону концертну програму задля підтримки та піднесення їхнього духу.

Нагадаємо, що батальйон спеціального призначення «Івано-Франківськ» був створений у квітні поточного року в структурі міліції громадської безпеки УМВС. Громадяни, які виявили бажання стати правоохоронцями, аби захищати життя, права та свободи співвітчизників, отримали змогу вступити на службу за спрощеною процедурою.

Набір до батальйону триває, тож кожен охочий може звернутися до УМВС України в Івано-Франківській області з пропозицією своєї кандидатури.

Вербувальники терористів

Співробітники Служби безпеки України (СБУ) затримали у Тернополі двох українців, які від імені так званого «Народного фронту» вербували людей для участі в спецгрупі найманців, пише ipress із посиланням на прес-службу СБУ.

Співробітники СБУ встановили, що за вказівкою спецслужб РФ зловмисники мали сформувати спецгрупу з 30 найманців.

Надалі цю групу планували доставити до кордону з Республікою Білорусь, де її мали зустріти співробітники спецслужб РФ і переправити у військовий табір підготовки найманців у Ростов-на-Дону.

За участь у бойових діях на боці НВФ вербувальники пропонували $1,5 тис. на місяць, а також винагороду за кожного вбитого українського військового, знищену техніку і блокпости.

Завербовані мали також влаштовувати провокації в мирних реґіонах України для дестабілізації ситуації в них.

Слідчі СБУ почали кримінальне провадження за частиною 1 статті 258-3 (створення терористичної організації) Кримінального кодексу України. Стосовно затриманих обрали запобіжний захід у вигляді арешту.

ПОЛІТИКА

ЧОГО ЧЕКАТИ ВІД ПЕРЕВИБОРІВ

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

З цього не зрозуміло, яким чином буде вирішуватися проблема 12 одномандатних кримських округів. Якщо заплющити очі на те, що повноцінні вибори там відбутися не можуть, 12 депутатів бракуватиме до повного складу парламенту (утім, і зараз склад ВР не дораховує 5 депутатів). Якщо ж змінювати межі округів, намагаючись вписати всі 225 округів у «материк», це додасть нестабільності організаційній канві виборів та паралельно означатиме, що Рада визнала де-юре, що Крим не є частиною України.

Скоріше за все, ця Рада вже не використає можливість для того, щоб узгодити іншу виборчу модель. І не тільки за відкритими списками. Депутатів не вдовольнив навіть поставлений у порядок денний 22 липня проект, який передбачав повернення до пропорційної системи з закритими списками і дозволяв передвиборче блокування партій. Водночас не виключено, що до питання внесення якихось змін до чинного закону про вибори народних депутатів, що дозволять краще зумовити потрібний результат виборів, ще повернуться.

Іронія сучасної політичної боротьби, більше того, її цинізм, полягає у тому, що «нова країна» спиратиметься на технологічно вивірені заготовки Януковича.

УРЯД – ЗАРУЧНИК НЕДІЄЗДАТНОСТІ РАДИ

По-друге, маємо факт, що нинішня Рада дійсно недієздатна, бо не зможе створити нову проурядову коаліцію і сформувати Уряд. Будь-які спроби погодити на політичній базі решток «реґіоналів» якийсь новий Уряд настільки історично й морально неприйнятні, що просто завершаться поваленням Ради. Тому нинішній Уряд приречений працювати навіть у статусі виконувача обов'язків і нести політичну відповідальність, допоки не буде сформовано новий склад Уряду, що, скоріше за все, станеться вже після виборів.

Конституційна модель тримається на колективній відповідальності Уряду й виключає ситуацію, коли можна змінити лише фігуру на чолі Уряду за її бажанням. У будь-якому разі – чи прем'єр помирає, чи приймається його відставка, у відставку іде весь Уряд.

Єдине, що хочеться побачити, то це – як Уряд піде у відставку двічі у разі, якщо Рада (от, скажімо, 31 липня) прийме відставку прем'єра і, відповідно, у відставку піде Уряд. Тоді Уряд у статусі виконувача обов'язків буде зобов'язаний у жовтні ще раз скласти повноваження перед новообраною Верховною Радою і ще раз, уже повторно, набути статус виконувача обов'язків. Аби хоч із цих міркувань не допустити такого небувалого конституційно-політичного парадоксу, Рада мала би заяву Яценюка про відставку не прийняти.

КРАЇНА НЕ ВТРАТИТЬ КЕРОВАНОСТІ

Ні Конституція, ні закон про Кабінет міністрів не передбачають якогось звуження повноважень керівництва і членів Уряду у статусі виконувачів обов'язків на відміну від того, коли йдеться, наприклад, про виконання обов'язків глави держави головою Верховної Ради.

Політична недієздатність парламенту не означає його бездіяльності як законодавчого органу. Над законопроектами парламент працюватиме до того моменту, поки не стане повноважним новий його склад.

Депутати проголосують за деякі з законопроектів, демонстративно провалені 25 липня, і будуть ухвалювати (принаймні у першому читанні) проект державного бюджету на наступний рік, який має бути внесений Урядом до 15 вересня. Рада неодмінно буде голосувати за всі ініціативи, які будуть виходити як від Уряду, так і від Президента як Верховного Головнокомандувача на забезпечення боєздатності й підтримки родин Збройних сил і Нацгвардії, бо будь-яка інша діяльність пришвидшить політичне небуття багатьох із нинішніх депутатів. Жоден із тих, хто так чи інакше планує йти на вибори, не захоче давати поживу для «тролінгу» через свою позицію саме у цих питаннях.

СПЕЦИФІКА ВИБОРІВ

Отже, станом на зараз політичний консенсус виражається у необхідності закріпити переділ сфер впливу, що почався на хвилі Майдану й етапом яких стали президентські вибори. Роль цих виборів, як вони складаються, не в тому, щоб привести нових, а в тому, щоб ґарантувати тяглість інтересів і відсторонити найбільш одіозних. Навряд чи у парламенті наступного, 8-го, скликання ми побачимо «яструбів» доби Януковича, які ходять під санкціями Заходу і яких неможливо інтеґрувати у владну чи навколовладну команду.

Водночас політичні гравці прагнуть зробити це максимально без тих, хто забезпечив зміни. Олігархічна політика зберігає свою основу й залишається загрозою для демократизації України.

Але олігархія з виборами краще, ніж олігархія без них. Занепад демократії в Росії почався саме зі згортання виборчих процесів. Цим шляхом йшов і Янукович, в арсенал засобів зміцнення влади якого входили не тільки маніпуляції із законодавством, але й банально відмова від проведення виборів (Київ, Чернівці та ін.) й насаджування своїх ставлеників.

З цієї точки зору, досягнення рішення про перевибори парламенту є значущим самим по собі. Ще на зимовому Майдані одна думка про те, що Янукович залишатиметься до грудневих виборів, а склад парламенту – до 2017 року, багатьох приводила у відчай.

Зараз нове політичне покоління зростає незалежно від виборів. Уперше за двадцять років українське суспільство почало усвідомлювати себе як єдиний суб'єкт, здатний вийти з плину своєї історичної відсутності. Дієва консолідація суспільства, що виникає у відповідь на інформаційну та воєнну аґресію, буде постійним подразником, який буде виводити парламент зі звичного для нього стану сервільності, обмінюваної на персональні бонуси.

Світлана КОНОНЧУК

ЗНАЙ НАШИХ!

НАГОРОДА

За внесок у музейну та пам'яткоохоронну справу: діяльність у сфері збирання, збереження та охорони істрико-культурної спадщини України рішенням Президії Правління Національної спілки краєзнавців України просвітянин Петро Арсенич нагороджений дипломом НСКУ.

З цим і вітаємо!

РОЗПЛАТА

ПОЗОВ ПРОТИ ПУТІНА

Юристи Великобританії готують багатомільйонний позов відносно президента РФ Путіна і його оточення у справі про збитий малайзійський «Boeing 777» рейсу МН-17 в українському повітряному просторі.

Видання «The Sunday Telegraph» зазначає, що юристи юридичної фірми «McCue & Partners» вже побували в Києві для обговорення питань, що стосуються доказової бази.

Також буде запропоновано приєднатися до позову сім'ям загиблих у катастрофі авіалайнера. Справа має «підкреслити роль», яку може грати Росія в розпалюванні конфлікту в східній Україні.

Джерело видання вказує на те, що в цивільній справі доказова база може бути меншою, ніж у кримінальній, тому вищих чиновників з Кремля можна притягти до відповідальності, навіть якщо офіційне розслідування ще не дасть відповідей.

Видання зазначає, що справа, яку, швидше за все, будуть слухати в американських судах, допоможе також розкрити активи Путіна і його оточення.

НАВІЯНЕ

МАРОДЕРСТВО ЯК СПОСІБ ЖИТТЯ РОСІЯН

Перші кадри з місця падіння малайзійського «Боїнга» в Торезі шокували ввесь світ: на фоні уламків літака озброєні люди риються в речах загиблих... Спостерігачі ОБСЄ потім прокоментують, що розграбували все: косметику, магнітофони, годинники, навіть знімали золоті прикраси з загиблих... Збирати речі загиблих вважають звичною справою, говорячи: «там багато». Але багато чужого, яке не є їхньою власністю. Банда терористів спочатку вбила цих людей, а потім пограбувала. Але це вже їхня російська традиція, історія і звичка...

Згадаймо події у Грузії шість років тому: там теж їздили БТРи з награбованим добром. На броні лежали килими, телевізори, велосипеди, унітази і т. ін. З Грузинської війни є багато відеокадрів, відзнятих журналістами, та й самими мешканцями на мобільні телефони, як російські солдати тягнуть речі, та й не тільки, зі складів. Шедевром можна назвати відео, на якому російські солдати грабують військову базу в Грузії.

Зрозуміло, що російська преса не розголошувала факти мародерства, а навпаки, приховувала їх, розповідала про надання «гуманітарної допомоги» населенню Грузії.

Можна згадати ще радянські часи та війну в Афґаністані. Солдати, які поверталися звідти, після виконання «інтернаціонального обов'язку», продавали уже в Союзі японську техніку й інші на той час дивовижі. Дехто не нехтував наркотиками...

Прочитавши книжку першого московського мера Гаврила Попова «1941–1945: Заметки о войне», звернувши увагу на опис обшуку квартири маршала Жукова: «...они обнаружили... 323 шкурки соболей, обезьян, котиков и 160 шкурок норки. И ещё 4 тыс. метров шёлковых, шерстяных и других тканей; 44 дорогостоящих ковра и больших гобеленов; 55 ценных картин классической живописи больших размеров в художественных рамах; 7 больших ящиков с фарфоровой и хрустальной посудой и т. д., и т. п.», можна зробити висновки про масштаби грабунків радянських військовиків часів Другої світової війни. Чи не в кожній сім'ї ветеранів війни досі зберігаються «трофеї» з Німеччини: картини, килими, посуд тощо. Причому мародерство велось і на рівні держави: вивозили вагонами оснащення цілих заводів і фабрик, які не мали нічого спільного з військовим виробництвом. Не нехтували і грабуванням музеїв (згадаймо Дрезденську галерею). Причому це подавалось як «рятування скарбів мистецтва від варварського винищення капіталістами»...

Ось такі паралелі виникають, коли бачиш, як російські терористи копирсаються в уламках збитого ними цивільного авіалайнера. Огидні нелюди...

Подала за матеріалами Інтернету ***Марія ДЗЕБЧУК***

НЕВЖЕ?

ЛІКИ ЗРОБЛЯТЬ БЕЗКОШТОВНИМИ

Через півтора року в українських аптеках можна буде отримати необхідні медикаменти безкоштовно.

Препарати, які лікують все – від застуди до серцевої недостатності, люди зможуть отримувати за рецептом, не заплативши ні копійки. Звучить фантастично. Але це передбачено проектом закону «Про забезпечення лікарськими засобами та предметами медичного призначення» від 7 липня, який подала народний депутат Тетяна Донець.

Він передбачає створення системи відшкодування коштів, витрачених на ліки, Фондом медичного страхування. Фактично це перший крок до запровадження страхової медицини в Україні.

Якщо вірити статистиці, наші доходи дозволяють оплачувати лише п'яту частину медпрепаратів і послуг, які ми повинні отримувати. А 16 відсотків українських сімей взагалі не мають можливості купувати ліки.

Фахівці склали СПП – Список пропонованих препаратів, до якого увійшли внесені до Національного переліку основні лікарські засоби, а також препарати, рекомендовані ВООЗ. Список можна поповнювати з ініціативи організацій, що займаються захистом інтересів пацієнтів.

– У розрахунок приймалася діюча речовина, необхідна для лікування, а не марка розрекламованого виробника, – пояснила Тетяна Донець.

Тепер головне питання: хто буде компенсувати фармацевтам вартість ліків? Депутат запропонувала ввести збір на медстрахування в розмірі 2 відсотків, який сплачуватимуть роботодавці або виділятиме держбюджет (за учнів, студентів, пенсіонерів, інвалідів та безробітних). Ці 2 відсотки будуть нараховуватися на зарплату співробітника, а не вилучатися з неї. Наприклад, якщо людина отримує 1000 грн., то її роботодавець зобов'язаний ще 20 грн. виділити до Фонду медстрахування.

– Ми оцінювали ситуацію згідно з даними за 2013 рік – по зарплатах і витратах на ліки. Вийшло, що при нарахуванні 2 відсотків на кожного громадянина до бюджету Фонду медстрахування надійде близько 20 мільярдів гривень, – говорить Тетяна Донець. – Для впровадження системи потрібно близько півтора року.

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО...

ПАМ'ЯТІ ЗАГИБЛИХ

Плаче мати на могилі сина.
Боже, ну за що ця кара їй?
Не забуде його ненька Україна:
Він життя віддав за честь її.

Дала мати вишиту сорочку,
Але це не радість, а журба.
«Дорогий рідненький мій синочку,
Ти не встиг прожити ще життя».

А таких, як він, уже багато:
Безліч сотень, може, й тисячі.
В бій за Україну йдуть завзято,
Мужньо захищаючи її.

Дуже страшно на це все дивитись,
Серце наче рветься на шматки.
Люди! Ми повинні встепенитись,
Адже всі ми є чиїсь батьки.

В нас малі хлоп'ята підростають –
Любимо синів понад усе –
В мирі хай усі вони зростають,
А війна жахіття принесе.

ЖАХІТТЯ СЬОГОДЕННЯ

Війна. Жахіття. Смерть.
Цього не може бути!
Усе це почалося в мирний час.
А розум наш не може ще збагнути:
Невже усе це твориться у нас?

Зима. Майдан.
Протести проти влади...
На мирні демонстрації ішли.
Хотіли захистити честь держави,
А смерть собі у Києві знайшли.

Небесна сотня... Важко говорити.
Чому померли люди в мирний час?
Не можемо ми цього зрозуміти,
А сльози в усіх знову на очах.

А далі – Крим, Донецьк,
російська влада...
Захоплена вже східна сторона.
Там люди знову гинуть безпощадно,
А ми говорим з жахом: «Це війна».

Очі прикуті знову до екранів,
Слідкуєм за новинами весь час.
Боже Великий, ми Тебе благаєм,
Ти вбережи від цього жаху нас!

Галина ТКАЧУК

ОДКРОВЕННЯ

Здравствуйте! Хочу вам успеть до нового возможного обыска (пока меня не отрубили окончательно от Интернета) послать своё недавно написанное стихотворение. Желаю всем патриотам Украины успешно завершить антитеррористическую операцию против бандитов «Лугандии» и активно им помогающим боевикам из Эрефии. От имени немногочисленных россиян, в ком ещё остались совесть и здравый смысл, простите нас за горе, причиняемое вам этими вооружёнными головорезами при подавляющем одобрении зомбированной российской биомассы. Мне безумно стыдно за свою страну, творящую весь этот чудовищный беспредел. Стойкости вам и крепости духа! Позор фашистской России! Слава Украине!

РОССИИ С НЕЛЮБОВЬЮ

И вот, Россия, «громкая держава»,
Ее сосцы губами теребя,
Я высосал мучительное право
Тебя любить и проклинать тебя.
Владислав Ходасевич

Роковая линия пройдена.
И предчувствия всё мрачней.
Мне Россия больше не Родина -
Столько крови уже на ней.

На «хохлов» ты идёшь с проклятьями.
Не впервой тебе на войне.
«Никогда мы не будем братьями» –
Слышать горько такое мне.

Но никак не уймёшься, подлая.
Для тебя беда – благодать.
Скорешилась с бандитской кодлою.
Брать в заложники, убивать –

Вот и вся идея «лугандина»,
Самый полный её портрет.
Поскорей бы ты сдохла, гадина!
На земле тебе места нет.

Мертвечина – твоя «амброзия».
И звучит украинцев стон:
«Мало жертв тобі, Новоросія,
Різних вбивць кривавий притон!»

На соседей несчастья кликая,
Снять ты с глаз не желаешь шор.
Украине – слава великая!
А России – навек позор!

*С уважением и наилучшими пожеланиями, **Александр БЫВШЕВ,***
Россия, Орловская область, пос. Кромы, 42 года, автор 3 книг стихов, член Союза писателей 21 века, обвиняемый по 2 уголовным делам

БІБЛІОФАН

КНИЖКА З ШУХЛЯДИ

Ім'я Олекси Різниківа (Різниченка) відоме в Коломиї. Це колишній політв'язень, який відбував покару за антирадянщину в уральських таборах разом із поетом, лауреатом Шевченківської премії – незабутнім Тарасом Мельничуком.

Уродженець Первомайська мешкає в Одесі, видає альманах «Одеська хвиля», досліджує мову, автор книжок віршів «Озон», «Терновий вінок», «Наодинці з Богом», сонетів «Двострунне грало», поеми «Іллейко, з Бога турейко», «Сміх на гаку», «Бран», повістей і п'єси «З людей», «Промінь з Одеси», наукових праць «Спадщина тисячоліть. Чим українська мова багатша за інші», «Однаримки. Словник омонімів», «Спадщина тисячоліть», «Складівниця української мови», «Словоґрона української мови», есею «Донька Одеси. Ніна Строката-Караванська в документах і спогадах».

Олекса Різників – лауреат премій імені Тараса Мельничука, імені Павла Тичини, імені Костянтина Паустовського, імені Степана Олійника, нагороджений орденами «За заслуги» другого і третього ступенів.

Член Національної спілки письменників України видав свою нову книжку «Маюнелла» з підзаголовком «Повість з шухляди, писана 1969 року, відновлена 2014 р.». Ця повість переносить читача в шістдесяті. Тоді він був активним учасником подій, 1958 року поширював листівки, де був заклик «Геть фашистську диктатуру партії!». Як сказано в анотації, повість у рукописі читали Іван Дзюба, Микола Холодний, Дмитро Обухов та інші відомі політичні діячі. Її викрали й приховали каґебісти перед другим арештом автора. Письменник повернувся до свого документального твору в час київського Майдану, книжка вийшла у світ після кривавих подій в Одесі 2 травня 2014 року.

Примірник повісті «Маюнелла» Олекса Різниченко передав бібліотеці № 2 імені Т. Мельничука.

Василь НІНЬОВСЬКИЙ,
член НСЖУ

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

НА ПІДТРИМКУ ВІЙСЬКОВИХ

У Бурштині на Площі Героїв УПА з ініціативи молодих просвітян відбулася акція на підтримку української армії в боротьбі за волю та незалежність України. Молодь провела майстер-клас з орігамі для всіх охочих мешканців міста. У заході взяло участь понад дві сотні городян. За кілька годин було виготовлено близько 300 «журавлів-миротворців», які помандрують на східну Україну й будуть передані українським військовим разом із матеріальною допомогою.

Організаторами виступила молодь Бурштинського осередку ІФ ОО «Молода Просвіта». Керівник осередку Віталій Грицюк повідомив, що такі акції відбуватимуться постійно. Він зазначив: «У цей складний для держави час кожен повинен долучитися до спільної справи – захисту Батьківщини. Дехто – ризикуючи власним життям, інші – матеріально чи морально. Ніхто не має права бути осторонь».

«Молода Просвіта»

ВАРТО ЗНАТИ

ДЕВ'ЯТЬ ЗВИЧОК, ЯКІ ЗМІНЯТЬ ВАШЕ ЖИТТЯ НА КРАЩЕ

Природа всіх людей однакова, їхня відмінність лише у звичках, говорив Конфуцій. Чи настільки важливі звички? По суті, звички – наш показник успішності.

Людська природа завжди шукає шляхи для створення шаблонів, щоб перевести виконання частини справ на автопілот. Саме тому корисно розвинути такі звички, які допоможуть зробити життя повноцінним.

РАННІЙ ПІДЙОМ

Успішні люди, як правило, ранні пташки. Є щось магічне в ранньому підйомі й світанку. Це частина дня, яка найбільше надихає і заспокоює водночас. Ті, хто відкрив цю звичку для себе, стверджують, що не жили повноцінним життям до того, поки не почали прокидатися о 5-ій ранку щодня. Спробуйте, і через якийсь час ви з сумом згадаєте ті роки, коли світанок заставав вас у ліжку.

ЗАХОПЛЕНЕ ЧИТАННЯ

Якщо замінити бодай частину безцільного просиджування перед телевізором або комп'ютером читанням книжок, ви будете найдосвідченішою людиною в колі друзів. Багато що вам вдаватиметься ніби само собою. Відповіді на запитання будуть приходити швидше і легше, будуть ніби самі собою зрозумілі. Є дивовижна цитата Марка Твена: «Людина, яка не читає хороших книг, не має переваг перед людиною, що не вміє читати».

СПРОЩЕННЯ

Уміння спростити означає вміння усунути непотрібне так, щоби почути необхідне.

Важливо вміти спростити все, що можна і потрібно спростити. Цим також усувається непотрібне. Відсіяти його непросто – це вимагає багато практики і тверезого розуму. Але цей процес очищає пам'ять і почуття від неважливого, а також зменшує переживання. Істина в усі часи залишається незмінною, що простіше ваше життя, то більше насолоди ви отримуєте від нього.

СПОВІЛЬНЕННЯ

Неможливо насолоджуватися життям в атмосфері постійної зайнятості, стресу й хаосу. Потрібно знайти спокійний час для себе. Сповільніться і прислухайтеся до свого внутрішнього голосу, зверніть увагу на те, що має значення. Якщо ви зможете виробити звичку прокидатися рано, це може бути саме той час. Це буде ваш час – час дихати на повні груди, роздумувати, молитися, медитувати, творити. Сповільніться і все, за чим ви женетеся, само наздожене вас.

ТРЕНУВАННЯ

Нестача активності руйнує здоров'я кожної людини, тоді як методичні фізичні вправи допоможуть зберегти його. Тим, хто думає, що не має часу для фізичних вправ, рано чи пізно доводиться знайти час для хвороб. Ваше здоров'я – це ваше досягнення. Знайдіть свою програму: спортом можна займатися і не виходячи з дому, а також без абонементів у тренажерні зали.

ЩОДЕННА ПРАКТИКА

Є таке спостереження: що більше людина практикується, то успішнішою стає. Це випадково? Успіх – це місце, де практика зустрічається з можливостями. Талант не може вижити без тренування. Навіть не завжди потрібен талант – треноване вміння цілком може його замінити. Практикуйтеся і завжди будьте готові. Коли випаде можливість, ви будете готові нею скористатися.

ОТОЧЕННЯ

Це найважливіша звичка. Вона прискорить ваш успіх, як ніщо інше. Оточення натхненних людей з ідеями, ентузіазмом і позитивом – найкраща підтримка. Тут ви знайдете і корисні поради, і необхідний поштовх, і постійну підтримку. Що крім розчарування і депресії дасть спілкування з людьми, які застрягли на роботі, яку вони ненавидять? Можна сказати, що рівень можливих досягнень у вашому житті прямо пропорційний рівню досягнень вашого оточення.

ВДЯЧНІСТЬ

Заведіть журнал подяк. Це звичка творить чудеса. Будьте вдячні за те, що у вас вже є, і прагніть до кращого. Будьте впевнені, що визначивши свою мету в житті, вам простіше буде впізнавати можливості.

Пам'ятайте: з вдячністю з'являється більше приводів для радості. До речі, це підтверджує і Біблія. Щовечора перед сном запишіть одну річ, за яку ви були вдячні протягом дня, і чудеса не примусять себе чекати!

НАПОЛЕГЛИВІСТЬ

Тільки триста третій банк погодився надати Уолтові Діснею фонд для заснування Діснейленду. Знадобилося більше мільйона фотографій протягом 35 років, перш ніж фото Стіва Маккері «The Afgan Girl» почали прирівнювати до шедевру да Вінчі «Мона Ліза», 134 видавці відкинули книгу Дж. Кенфілд і Марка В. Хенесна «Курячий бульйон для душі» до того, як вона перетворилася на мегабестселер. Едісон зробив 10 000 невдалих спроб, винаходячи електричну лампочку. Бачите закономірність? Якщо хочете перетворити свою справу на сенсацію, будьте наполегливі й ніколи не здавайтеся.

Просто працюйте.

*Подав **Михайло РУДКОВСЬКИЙ***

ІМЕНОСЛОВ

ТАЄМНИЦІ ІМЕНІ

ВАЛЕНТИНА

Наймення Валентина популярним стало порівняно недавно, десь на початку минулого сторіччя. Першими його вподобали чоловіки, а згодом і жінки. Принесли його до нас французькі сентиментальні романи, зокрема роман відомої Жорж Санд «Валентин».

В основі наймення лежить латинське слово валентніс (здоровий, сильний, міцний). Близьким до цього імені є й ім'я Валерій, котре своєю звуковою формою скидається на латинський інфінітив валере (бути здоровим, сильним, міцним). До цієї «родини» належить і відомий з хімії термін валентність та широко вживаний колись у листуванні та художній літературі вислів vale (вале) – Бувай здоровий! Цей останній, до речі, не раз можна зустріти в творах Пушкіна, скажімо, у вірші «Вечірка студентів».

Апостол пестощів і прохолоди, мій добрий Галич, vale!

До кола згаданих імен та висловів входить і слово карнавал, запозичене нами через французьку з італійської мови, воно-бо складається з таких частин: карне (м'ясо) і вале (будь здоровий чи тут радше: прощай). Переддень карнавалу отож був останнім днем споживання м'яса перед так званим постом (у піст їсти щось скоромне, жирне, як відомо, релігією заборонено).

Наймення Валентин та Валерій мають посестер: Валентина (буквально: донька здорованя), Валерія. Дуже популярними ці імена стали в нас і в сусідніх країнах після того, як їх прославили всесвітньовідомі підкорювачі повітряного й надповітряного океанів: пілот-випробувач і полярник Валерій Чкалов та перша жінка-космонавтка Валентина Терешкова.

Прізвищ від обох наймень в Україні майже не зустрічається.

Усміхніться

* * *

– Нашо ви, куме, вчора на весіллі мене ослом обізвали?

– А ви звідки знаєте?

– Сам чув.

– О-о-ооо, то ви, куме, справді маєте довгі вуха, як так далеко чуєте!

* * *

– Куме, а шо важче – кілограм заліза чи кілограм вати?

– Та однаково...

– Як так, то давайте ви мені на ногу кинете кілограм вати, а я вам – заліза.

* * *

Чоловік прийшов з роботи:

– Кохана, сьогодні така тиснява була в автобусі, що одна вагітна жінка народила!

– Це фігня. Вчора була така тиснява, що я завагітніла.

* * *

Провідниця запитує чоловіка, який біжить за поїздом і розмахує руками:

– Чоловіче – ви що, на потяг запізнилися?

– Ні, я його з вокзалу виганяю!

* * *

На вулиці сваряться двоє чоловіків:

– Ви – осел!

– Від осла чую!

Перехожий зупиняється:

– Ну навіщо ж сваритися, якщо ви родичі?

НОВІ ВИДАННЯ

МАГІЧНА СИЛА СЛОВА

Шевченківський лауреат Василь Герасим'юк свого часу навчався в Коломийській школі № 2, автор книжок поезій «Смереки», «Потоки», «Космацький узір», «Діти трепети», «Осінні пси Карпат», «Серпень за старим стилем», «Поет у повітрі», «Була така земля», «Папороть», «Смертні в музиці»...

У чернівецькому видавництві «Букрек» у серії «Третє тисячоліття: українська поезія» побачила світ його нова книжка «Кров і легіт». Це переважно вибрані вірші, які упорядкував наш краянин, головний редактор «Буковинського журналу» Мирослав Лазарук. Передмову написав письменник зі Львова Віктор Неборак, який осягнув неповторність образної мови поета – одного з найпотужніших майстрів слова в Україні.

Цьогорічної весни Василь Герасим'юк прочитав низку віршів з нової книжки у Коломийському драмтеатрі під час фестивалю пам'яті Тараса Мельничука, який високо оцінював його поезію. Це була зустріч із шанувальниками красного слова, які цікавляться творчістю поета. Його, як завжди, почули, віддячили оплесками й добрими побажаннями.

– Давно відомо, що поет пише одну книжку все життя, – ділиться враженням від прочитаного коломийський поет Василь Рябий, з яким у шкільні роки відвідували літоб'єднання «Коломийка» при редакції місцевої газети. – Магія слова Василя Герасим'юка особлива. То він міфологічний, то притчевий, то ліричний, то прозаїчний. Окремі його поезії мають новелістичну напругу, глибокий зміст. Він знайшов те, що шукав, щоб внести свої творчі досягнення в скарбницю української літератури

Книжка має 320 сторінок. Сюди увійшли випробувані часом поезії, а також поеми «Поет в повітрі», «Єзавель», «Київська повість». Тішить і те, що у своїй творчості Василь Герасим'юк не обминув образ міста над Прутом. Це «Коломийська елегія», яку він присвятив пам'яті свого вчителя Володимира Ріпецького, а також вірш «Пам'яті Тараса Мельничука». Книжка ілюстрована кольоровими роботами художника Прокопа Колісника. Її виданню посприяв Міжнародний благодійний фонд «Україна 3000».

Володимир ФРАНКЕВИЧ,
поет, просвітянин

ПОРИ РОКУ: СЕРПЕНЬ

ВПАЛИ РОСИ НА ПОКОСИ...

Може, хоч серпень подарує нам і безхмарні дні, і тепло, і радість літа. Бо нинішній липень – всуціль дощі. У серпні зазвичай припікає вдень, проте ранкова прохолода з кожним днем стає все відчутнішою. Світанками дедалі частіше в долинах, над річками, ставками й озерами клубочаться біломолочні химерні тумани. Недарма ж у народі кажуть: «У серпні сонце гріє, та вода холодніє». На трави випадають рясні цілющі роси – супутники незабутнього босоногого дитинства. Денне сонце, тепле і ласкаве, ніби спинило погляд на землі, придивляється, як листя шепоче, як у травах шовкових все ще кохаються квіти... Ось біля дороги голубіють петрові батоги, а он ще золотиться суцвіття звіробою і подібного до нього вербозілля. На пустирях і в ярах, на схилах і перелогах цвіте буркун жовтий. По суходільних луках синіють дзвіночки, жовтими свічками здіймається дивина, при дорогах цвітуть пижмо, льонок, золотушник. У мішаних і листяних лісах полум'яніють рожеві суцвіття плакун-трави і буквиці лікарської. Ще пишається на лісових галявинах перестріч гайовий. Погожої днини на узліссі приємно бадьорить і лоскоче ніс тонкий аромат квітучої материнки, сповнюючи фітонцидами навколишнє повітря, робить його не тільки приємним, а й цілющим...

Та все ж переважає стигла зелень трав. Настає пора, коли на місці квіток утворюються плоди і насіння, щоб продовжити життя зеленого дивосвіту...

Карпатські ліси після дощів заманюють грибами. У густих хащах, підіймаючи м'який мох, визирають грузді, рижики, боровики, маслюки, підосичники, підберезники, сироїжки. Якщо ви підете по гриби, то не ходіть гуртом. Знайшовши перший гриб, шукайте другий – такий неписаний закон «тихого полювання».

Серпень у лісі – чудо! Принишкли на чатах дерева. П'янить настояне хмільне повітря. Цієї благодатної пори міняють поведінку лісові мешканці. Лисенята разом із дорослими виходять на полювання. Навколо глухих боліт, у глибоких урочищах випасаються дикі свині. Більш сміливі олені й козулі. Їх із малечею можна побачити на узліссі, в полі. Білки, які мають другий приплід, ховають горіхи у дупла, заготовляють гриби. Стихли співи птахів. Як-не-як наближається час далекого перельоту в теплі краї. Цікаво, що ті з пернатих, які прилітають до нас навесні останніми, відлітають на південь першими, сповіщаючи цим швидке завершення літа. В цю пору все ще тримаються табунцями рябчики, тетеруки, зяблики, куріпки, глухарі... Ластівки теж ладнаються в дорогу. Випробовують і швидкість лету, і міцність крил. До вирію далеко, а серпень ось-ось віджнивує – і в дорогу час.

Друга половина серпня характерна ліричною задушевністю і задумливою журбою. Надходить час темних зоряних ночей. Жовкне листя в кронах осик і беріз, багрянцем спалахують вишні...

А якщо в лісі з'являються опеньки й перші рожево-лілові квіти вічнозеленого вересу, то знайте – це провісники швидкого кінця літа й наближення найбагатшої пори року. Зелений світ рослин поступово готується пірнути в жовто-пурпурові обійми осені, змінити своє зелене забарвлення на парчеве й золоте.

НАРОДНІ ПРИКМЕТИ

Серпень – захід літа з холодними ранками та рясними росами.

Якщо в першій половині погода стала, – зима буде тривалою.

Веселка з півночі до півдня – на дощ, зі сходу на захід – на погоду.

Урожай горобини – до золотої осені.

Павук снує павутиння на суху погоду.

Перед дощем вуж гріється.

Стрижі летять низько і з криком – на дощ і вітер, а затихли – бути грозі.

Опеньки з'явилися – літо скінчилося.

Хмари почали чіплятися за ліс – іди по гриби.

Багато ягід – до холодної зими.

Перестали співати птахи в лісі – бути непогоді.

У серпні часто гримить грім – на теплу і довгу осінь.

1 серпня (Мокрини): зранку йде дощ – початок осені буде дощовим; у полудне – задощить посередині; під вечір – наприкінці осені. А якщо сухо – то й осінь буде сухою. До речі, від цього дня перестають кусати ґедзі.

2 (Іллі-пророка): день «зрізується» на дві години.

4 (Марії-Маґдалини): сильні роси – льони будуть сірі й косі.

7 (Ганни): яка погода до полудня – така й зима до грудня, яка пополудні – така й у грудні.

11 (Калини): стоїть туман – готуй коси на овес та ячмінь.

12 (Сили): орали під озимину й сіяли, бо мало б зародити сильно.

15 (Степана): яка погода нині, така й у вересні.

16 (Антона): погода з вихорами – лютою буде зима.

17 (Явдохи): провісник погоди на листопад.

18 (Євстигнія): визначальне для грудня.

Підготував ***Ярослав ГЛАДУН,*** *професор*

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

СЕРПЕНЬ

1 СЕРПНЯ

125 років від дня народження **Корнила Заклинського** (1889–1966), поета і літературознавця, уродженця м. Станіслав (тепер – м. Івано-Франківськ).

100 років з часу **утворення у Львові Головної української ради** (ГУР).

100 років від початку **Першої світової війни** (1914–1918).

90 років від дня народження **Михайла Біласа,** народного художника України, майстра гобелену, уродженця с. Креховичі Рожнятівського району.

50 років від дня народження **Олександри Буянової,** доктора медичних наук, професора Івано-Франківського національного медичного університету, члена Івано-Франківського осередку НТШ з 2006 р.

2 СЕРПНЯ

95 років з часу **загибелі в авіакатастрофі полковника Дмитра Вітовського,** політика і військовика, полковника УСС та УГА, державного секретаря військових справ ЗУНР, одного з організаторів і керівників Листопадового чину.

70 років від дня народження **Дмитра Садов'яка,** доктора теології, ректора Духовної академії УПЦ КП, уродженця с-ща Обертин Тлумацького району.

50 років від дня народження **Віри Жлудько,** художниці декоративно-ужиткового мистецтва, члена НСХУ, уродженки с. Жураки Богородчанського району.

3 СЕРПНЯ

65 років від дня народження **Василя Корпанюка,** заслуженого художника України, голови обласної організації НСНМУ, уродженця с. Яворів Косівського району.

4 СЕРПНЯ

160 років від дня народження **Марії Заньковецької** (1854–1934), актриси і театральної діячки, народної артистки України, яка виступала у Станіславі (тепер – м. Івано-Франківськ) та Коломиї.

100 років з часу **заснування у Львові Союзу визволення України.**

5 СЕРПНЯ

115 років від дня народження **Бориса Антоненка-Давидовича** (1899–1984), письменника, літературознавця, який неодноразово бував на Прикарпатті.

6 СЕРПНЯ

100 років з часу **утворення Леґіону українських січових стрільців.**

70 років від дня народження **Стефанії Сандюк,** художниці, уродженки с. Кінашів Галицького району.

65 років від дня народження **Івана Михайлика,** доктора медичних наук (1994), професора (1995) Івано-Франківського національного медичного університету, автора 90 наукових праць, уродженця с. Рудники Снятинського району.

8 СЕРПНЯ

180 років від дня народження **Юрія Федьковича** (1834–1888), письменника, поета, драматурга, перекладача, фольклориста, громадського діяча, автора художніх творів про Гуцульщину і Буковину.

75 років від дня народження **Ярослава Заборовського,** вченого, історика, педагога, кандидата історичних наук, професора.

9 СЕРПНЯ

115 років від дня народження **Іллі Витановича** (1899–1973), науковця, педагога та громадського діяча з діаспори, уродженця м. Бурштин тепер Галицького району.

12 СЕРПНЯ

110 років від дня народження **Петра Козланюка** (1904–1965), письменника, публіциста, уродженця с. Перерив тепер Коломийського району.

25 років з часу **утворення в Івано-Франківську Крайової організації Народного руху України за перебудову.**

13 СЕРПНЯ

50 років від дня народження **Степана Процюка,** поета,прозаїка, кандидата філологічних наук, викладача кафедри української літератури Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, лауреата міської премії ім. І. Франка (2002) та обласної премії ім. В. Стефаника (2003).

14 СЕРПНЯ

Хрещення Русі-України.

Підготував ***Петро АРСЕНИЧ***

(Далі буде)

ДІЛИМОСЯ СУМНОЮ ЗВІСТКОЮ, ЩО 26 ЛИПНЯ 2014 р. ВІДІЙШЛА У ВІЧНІСТЬ ОЛЕКСАНДРА САВИЦЬКА-ЮРКЕВИЧ – громадська діячка, лікар, почесна членкиня Союзу українок, голова секретаріату Івано-Франківської обласної організації Союзу українок, українка-будівничий, яка 25 років жертовно й плідно працювала для утвердження Незалежності та соборності України, добра рідної землі.

Її золоті літописні сторінки історії Союзу українок України на Івано-Франківщині – неоцінений подарунок сучасному та прийдешнім поколінням молоді, як зразок служіння людям. Складаємо щирі співчуття батькові Михайлові Юркевичу, чоловікові, доні, синові, родині нашої дорогої посестри – Лесі Савицької і розділяємо з вами біль непоправної втрати.

В смутку, задумі й молитві до Всевишнього запалюємо свічку пам'яті як символ невмирущої душі шановної, дорогої Лесі. Вічна їй пам'ять.

Союз українок України, Івано-Франківська обласна організація Союзу українок, обласні організації Союзу українок, Правління ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

Реґіональна громадська організація «Українці Москви» з глибоким сумом сповіщає про смерть відомої літературознавиці, письменниці, активного члена організації ЄВГЕНІЇ КУЗЬМІВНИ ДЕЙЧ.

Важко переоцінити внесок Є. Дейч у розвиток українознавства, популяризації української літератури в Росії, Москві. Є. Дейч проводила велику громадську роботу, зокрема доклала багато зусиль для створення і становлення Бібліотеки української літератури в Москві, тісно співпрацювала з провідними активістами українського руху в Росії головою Об'єднання українців Росії О. Руденком-Десняком, Ю. Кононенком, В. Крикуненком. «Українці Москви» зберігатимуть пам'ять про Є. К. Дейч, яка щиро любила Україну і працювала для України.

Об'єднана прес-служба українських організацій Росії

СЛОВО ПРО ЇВГУ

На дев'яносто шостому році життя відійшла у вічність Євгенія Кузьмівна Дейч, людина широкої душі, багата добрими ділами. Є. Дейч, маючи серйозну філологічну освіту (доктор філологічних наук), добре знання іноземних мов, була надійною помічницею своєму чоловіку, відомому вченому Олександру Йосиповичу Дейчу.

Євгенія Кузьмівна активно продовжувала справу О. Дейча. Працювала в архівах, бібліотеках, музеях, поповнюючи матеріал з теми досліджень Олександра Дейча, і разом з тим робила нові дослідження, відкривала нові імена, виводила з тіні незаслужено забуті літературні імена. Дослідження подружжя Дейчів були пов'язані з вченими, науковцями багатьох республік СССР і країн світу.

Є. Дейч легко сходилася з людьми, намагалась вислухати і зрозуміти кожного. Завдяки цим рисам Євгенія Кузьмівна мала багато друзів, великий обсяг листування. Вона любила людей і боролася за людей. А коли у людини наступав «світлий день», вона просто вітала і так, що нібито це зовсім не її рук справа...

Завдяки старанням Євгенії Кузьмівни вийшли нові видання письменника, перекладача Б. К. Зайцева, П. А. Новікова, поповнились новими матеріалами музеї і бібліотеки Москви, Києва, Орла, Калуги, Мценська ...

Москва і Київ у житті Дейчів зіграли особливу роль. У Києві Олександр Йосипович народився, здобув освіту. Тут з'явилися його перші публікації. З того часу почалася дружба Олександра Дейча з Максимом Рильським «на все життя». У Києві працював батько Олександра Йосиповича, Йосип Якович Дейч, знаменитий доктор Дейч. Лікувальні купальниці доктора стали вельми популярними. У нього лікувалися відомі в Україні люди, серед них – М. Коцюбинський, Леся Українка і члени сім'ї Косач.

Євгенія Кузьмівна любила бувати в Києві, на дачі у Рильських, і завжди ці відвідини поєднувалися з творчими планами. Коли у Києві було створено музей М. Рильського, там було виділено кімнату для матеріалів Й. Дейча.

Після переїзду до Москви Олександр Дейч багато працював. Молоді автори приходили до популярного мовознавця професора Дейча порадитися, почути думку вченого про свої твори. Видавців теж цікавила думка професора про той чи інший твір. Так поступово складалася традиція: йти до Дейча з книжкою, подарувати, а потім почути його думку про написане.

Після смерті Олександра Йосиповича традиція залишилась і перейшла до Євгенії Кузьмівни. Навантаження збільшилось, на допомогу приходили аспіранти, студенти Літвишу, МДУ ім. М. Ломоносова, Багато молодих літераторів приїздило з Києва, з інших міст України. У домі часто звучала українська мова і прекрасна жартівлива чи журлива українська пісня, коли заходив Іван Козловський...

Є. К. Дейч поховали у Москві на Ваганьковському кладовищі поруч із могилою Олександра Дейча. Були квіти, були друзі. І був великий жаль, що вже ніколи, ніколи (!) ніщо не зможе повторитись у цьому житті.

Наша дорога Євгенія Кузьмівна вже по той бік ПРУГА. Прийми її, Господи, у царстві своїм, возлюби, як любила вона усіх нас. Вічна їй пам'ять!

Софія БУНЯК